

Ex post hodnocení

Strategického plánu LEADER MAS Pobeskydí

1 Úvod

Ex post hodnocení (hodnocení po ukončení realizace) Strategického plánu LEADER MAS Pobeskydí (dále také „SPL“) bylo vypracováno k 30. červnu 2015 na základě požadavků Programu rozvoje venkova na období 2007–2013 (dále také „PRV“) uvedených v pravidlech opatření IV.1.1 (dále také „pravidla MAS“). Cílem hodnocení je podat stručné souhrnné údaje o naplnění SPL (kap. 2) a zhodnotit jeho přínosy a dopady (kap. 3. a 4.). Dokument je určen jak pro poskytovatele dotací, tak pro orgány a členy MAS Pobeskydí, z. s., žadatele i širokou veřejnost.

Hodnocení navazuje na střednědobé hodnocení z 26. června 2011. Hodnocení probíhalo formou sebehodnocení s využitím údajů z veřejně dostupných databází (zejména ČSÚ), dotazníkového šetření mezi podpořenými žadatelem, pravidelných monitorovacích zpráv o realizaci Strategického plánu LEADER MAS Pobeskydí a dalších interních záznamů a povinně archivovaných dokumentů vztahujících se k SPL.

1

1.1 Název MAS: MAS Pobeskydí, z. s.¹

1.2 Datum podpisu Dohody se SZIF: 3. července 2008

1.3 Základní údaje:

Následující tabulka uvádí základní údaje o členské základně MAS Pobeskydí, z. s. (dále také „MAS“) a o území, na kterém byl SPL realizován. V průběhu období došlo k rozšíření území o dvě obce a k významnému rozšíření členské základny zejména o zástupce neziskového sektoru.

¹ Dne 4. 12. 2014 nejvyšší orgán organizace schválil změnu názvu a právní formy. Do tohoto data byl používán název Místní akční skupina Pobeskydí – zájmové sdružení právnických osob.

Tabulka 1: Základní údaje

Údaje	Původní stav ²	Stav k 30. 6. 2015 ³
Počet obcí	53	55
Počet obyvatel	86 279	96 097
Rozloha MAS (km ²)	853,37	871,84
Počet členů MAS celkem	13	34
- veřejný sektor	5	9
- neveřejný sektor	8	25

2 Popis SPL, Fichí a rozpočtu

V následujícím textu je stručně přiblížen obsah SPL vč. jeho změn, definované cíle, zaměření fichí a vyhodnocení čerpání alokace a rozpočtu na SPL.

2.1 Složení SPL

2

Dokument SPL se skládá z 11 kapitol. První kapitoly lze považovat za úvodní prezentující základní údaje o MAS a území v její působnosti. Následují kapitoly věnující se analýze území a strategii. Poslední kapitoly blíže popisují organizační a administrativní zajištění realizace SPL a hodnotí zkušenosti a zdroje. Stěžejní kapitolou pro hodnocení je kapitola 6. Strategie, ve které se definují priority, cíle, finanční plán a monitoring apod.

2.1.1 Přehled cílů

SPL stanovuje následující hlavní cíle, které byly převzaty z integrované strategie území (Strategie rozvoje Pobeskydí z roku 2007, dále také „ISÚ“)

- Vytvořit podmínky pro rozvoj bydlení a kvalitu bydlení v regionu
- Doplnit a zkvalitnit síť sociální infrastruktury
- Rozvinout občanskou společnost a obnovit tradice života na vesnici
- Zlepšit podmínky pro podnikání v regionu

² Dle SPL předloženého k registraci Žádosti o realizaci SPL

³ Počty se vztahují k SPL 2007-2013, všechny hodnoty jsou uvedeny ke dni 30. 6. 2015; počet obyvatel k 31. 12. 2014

- Modernizovat a rekonstruovat dopravní sítě a omezovat negativní vlivy dopravy
- Rozšiřovat a modernizovat vodohospodářskou infrastrukturu a optimalizovat odpadové hospodářství
- Zlepšení celkového vzhledu obcí a zvýšení jejich atraktivity pro návštěvníky a obyvatele

2.1.2 Přehled priorit

SPL definuje 7 priorit, které byly vybrány z ISÚ pro podporu v rámci opatření IV.1.2 PRV.

- Rozvoj bydlení a kvality bydlení v regionu
- Rozvoj sociální infrastruktury
- Občanská společnost a tradice života na vesnici
- Rozvoj malého a středního podnikání
- Rozvoj dopravní infrastruktury
- Rozvoj technické infrastruktury
- Zlepšování vzhledu sídel

2.1.3 Přehled Fichí

Jednotlivá opatření, definovaná na úrovni priorit SPL (resp. ISÚ) byly podkladem pro sestavení 5 fichí:

- Fiche č. 1: Občanská vybavenost
cíl: doplnit a zkvalitnit síť sociální infrastruktury zahrnující občanskou vybavenost a služby
- Fiche č. 2: Kulturní dědictví a tradice
cíl: obnova, ochrana a zachování kulturního dědictví, tradic a místní identity
- Fiche č. 3: Rozvoj zemědělského podnikání
cíl: modernizace a rozvoj zemědělských podniků prostřednictvím investic do zemědělské techniky a technologie a do zemědělských staveb, včetně manipulačních ploch
- Fiche č. 4: Cestovní ruch
cíl: rozvoj venkovské ekonomiky v oblasti cestovního ruchu (venkovského charakteru), využívající místní zdroje, především přírodní a lidské
- Fiche č. 5: Životní prostředí a infrastruktura
cíl: zkvalitnění podmínek pro bydlení, podnikání, trávení volného času rozvojem infrastruktury a zlepšením vzhledu obcí

2.1.4 Přehled aktualizací SPL

V následující tabulce jsou uvedeny změny SPL a blíže popsány zejména změny Fichí, monitorovacích indikátorů, priorit, a cílů.

Tabulka 2: Přehled aktualizací SPL

Aktualizace ke dni	Předmět změny	Popis změny
31. 12. 2010 (pouze aktualizace fichí)	Fiche, preferenční kritéria	Změny ve fichích vyplývaly ze změn pravidel MAS a pravidel opatření IV.1.2 PRV. Změny v preferenčních kritériích měly upřesňující charakter a dále došlo k doplnění preferenčních kritériích „Potřeba realizace projektu z hlediska udržitelného rozvoje...“, „Projekt je zaměřen na budování/rekonstrukce venkovských hřišť a/nebo sportovišť a/nebo venkovních ploch po společenské a kulturní akce“, „Projekt využívá a obnovuje existující budovy a/nebo stavby evidované v katastru nemovitostí...“ a odstranění preferenčního kritéria „Kvalita zpracování projektu...“ a „Zaměření projektů na rozvoj partnerství“. Potřeba změn preferenčních kritériích vyplynula ze zkušeností z předchozích výzev MAS.
10. 3. 2011	Finanční plán Monitorovací indikátory	Upřesnění v oblasti podpory cestovního ruchu zaměřením na podopatření ubytování, sport (v PRV došlo ke změně a rozdělení příslušného opatření na více podopatření). Změna Finančního plánu vycházející ze skutečného zájmu o podporu a plnění finančního plánu a predikce alokace a zájmu o podporu na příští léta. Změny v rozvržení finančních prostředků do let v % z přidělené částky: r. 2008 z 12 % na 16 %; r. 2009 z 13 % na 21 %; r. 2010 z 25 % na 23 %; rok 2012 z 25 % na 13 %; r. 2013 z 12 % na 14 %. Změny v rozvržení finančních prostředků mezi fiche na období 2007-2013: fiche 1 z 35 % na 44 %; fiche 3 z 20 % na 11 %; fiche 4 z 10 % na 6 %; fiche 5 z 25 % na 30 % a doplnění rozvržení finančních prostředků mezi fiche na období 2011-2013: fiche 1 45 %; fiche 2 10 %; fiche 3 11%; fiche 4 11 %, fiche 5 23 %. Dále bylo doplněno nastavení monitorovacích indikátorů plánovaný stav k 31. 12. 2013 takto: 1. indikátor 20, 2. Indikátor 6; 3. Indikátor 12; 4. Indikátor 3; 5. Indikátor 20. Další změny souvisí s personálními a organizačními změnami (v orgánech a sekretariátu). Dále došlo k upřesnění administrativního postupu a časového harmonogramu a dalších drobným změnám formálního charakteru.
17. 4. 2012	Nevýznamné	Změny členské základny, časového harmonogramu a další administrativní a organizační změny.
16. 7. 2012	Monitorovací indikátory, území	Došlo k rozšíření území působnosti SPL o dvě obce (Staré Město, Stonava) a k úpravě data plnění indikátorů k 31. 12. 2015. A další drobné organizační změny.
11. 12. 2012	Nevýznamné	Změny členské základny a související změny v orgánu.
24. 6. 2014	Nevýznamné	Změny zaměstnanců, členské základny a související změny v orgánu.
4. 12. 2014	Institucionální změny	Změna právní formy na spolek a názvu na MAS Pobeskydí, z. s., související změny v orgánech a odpovědnosti, změny členské základny

2.2 Předpokládaný rozpočet a skutečně čerpaný rozpočet

Následující tabulka uvádí rozpočet dotace v jednotlivých fichích dle platného SPL a jeho skutečné čerpání.

Tabulka 3: Rozpočet SPL a jeho čerpání podle Fichí k 30. 6. 2015

Fiche	% z rozpočtu			Podané žádosti		Schválené žádosti ⁴		Proplacené projekty ⁵	
	Plán ⁶	Zaregis- trované ⁷	Propla- cené ⁸	ks	Kč	ks	Kč	ks	Kč
1	44 %	43,41 %	44,09 %	101	101 033 298	37	37 622 561	36	35 419 568
2	10 %	9,94 %	10,58 %	25	19 259 918	11	8 993 721	10	8 501 031
3	10 %	9,72 %	10,31 %	48	15 181 801	23	8 823 490	22	8 279 523
4	6 %	8,73 %	5,42 %	11	9 123 682	9	6 801 682	7	4 355 881
5	30%	28,20 %	29,60 %	64	59 901 317	27	26 245 551	27	23 781 900
Celkem	100	100	100	249	204 500 016	107	88 487 005	102	80 337 903

Nastavený rozpočet rozdělení alokací mezi fiche byl dodržen. Drobné odchylky řádově v desetinách procentního bodu jsou zanedbatelné. Z tabulky je patrná výrazně vyšší výše schválených žádostí od proplacených. Rozdíly vznikly na jedné straně odstoupením žadatelů od realizace projektů (5 projektů) a nedočerpáním dotace vlivem nižších skutečných výdajů oproti prvotnímu rozpočtu nebo vlivem neuznání části výdajů za způsobilé. Nevyčerpaná alokace byla dle možnosti pravidel rozdělena v rámci dalších výzev a z tohoto důvodu je výše schválených žádostí výrazně vyšší oproti proplacené dotaci. Ve srovnání s celkovou alokací došlo k nedočerpání za celé období cca 1,5 mil. Kč (více viz následující kapitola).

5

2.3 Alokace

Alokace představuje výši příslibené dotace, kterou bylo možno v rámci SPL rozdělit na jednotlivé projekty. Celková alokace se skládá s alokace určené na režijní výdaje MAS a alokace na jednotlivé projekty konečných žadatelů (IV.1.2).

⁴ Jedná se o schválené žádosti SZIF

⁵ Všechny projekty již jsou proplacené

⁶ Dle platného SPL

⁷ % dotace požadované u zaregistrovaných žádosti o dotace na SZIF

⁸ % dotace proplacené u realizovaných projektů

Tabulka 4: Alokace – stav k 30. 6. 2015

Rok	Celková alokace v Kč ⁹	Alokace IV.1.2 v Kč ¹⁰	Zazávazkováno IV.1.2 v Kč ¹¹	Proplaceno IV. 1.2 v Kč ¹²
2008	14 148 821	12 498 333	12 498 331	10 820 562
2009	18 998 821	16 662 742	16 662 742	15 991 880
2010	20 166 473	18 091 076	17 802 988	16 902 599
2011	13 137 838	10 637 838	13 711 875	12 583 954
2012	13 263 166	10 763 166	11 941 804	8 918 253
2013	15 084 755	12 584 755	13 958 799	13 259 626
2014	0	0	1 910 466	1 861 029
Celkem	94 799 595	81 237 910	88 487 005	80 337 903

Za celé období bylo na MAS alokováno cca 94,8 mil. Kč z toho 80,3 mil. Kč bylo vyplaceno na projekty konečných žadatelů (IV.1.2), 13 mil. Kč na režijní výdaje MAS (IV.1.1). Zbývající částka cca 1,5 mil. Kč představuje korekce a sankce u projektů konečných žadatelů a nevyčerpanou alokaci u projektů realizovaných v roce 2014, kterou již nebylo možno převést na jiné projekty.

V letech 2011 až 2014 bylo rozděleno na projekty tj. zazávazkováno IV.1.2 více než přidělená alokace IV.1.2. Rozdíl představuje nevyčerpanou alokaci z minulých let a částku zazávazkovanou na projekty z minulých let, které nebyly následně realizovány a jejichž administrace byla ukončena.

2.4 Výzvy

Povinností MAS bylo vyhlásit každý rok minimálně jednu výzvu k předkládání žádosti o dotace na každou fichi. Během sledovaného období (2008 až 2014) MAS vyhlásila 10 výzev, přičemž poslední byla dodatečnou sloužící k dočerpání zbývající alokace. Následující tabulka podává přehled vyhlášených výzev a fichí, které byly v daných výzvách vyhlášeny (označeno křížkem).

Tabulka 5: Přehled vyhlášených výzev MAS

Výzva (od –do)	Fiche 1	Fiche 2	Fiche 3	Fiche 4	Fiche 5
1. výzva (17. 7. 2008–29. 8. 2008)	X		X		X

⁹ Zdroj Portál farmáře Závazkování IV.1.2

¹⁰ Zdroj: Žádost o realizaci SPL – specifická část B – roční rozpočet

¹¹ Vztahováno na projekty zaregistrované v daném roce

¹² Vztahováno na projekty zaregistrované v daném roce

Výzva (od –do)	Fiche 1	Fiche 2	Fiche 3	Fiche 4	Fiche 5
2. výzva (9. 3. 2009–21. 4. 2009)	X	X	X	X	X
3. výzva (8. 3. 2010–13. 4. 2010)	X	X	X	X	X
4. výzva (20. 4. 2011–13.5.2011)	X	X	X	X	X
5. výzva (11.7.2011–23.8.2011)					X
6. výzva (25.11.2011–16.11.2011)	X		X	X	
7. výzva (6.8.2012–4.9.2012)		X			X
8. výzva (2.1.2013–24.1.2013)	X		X		X
9. výzva (2.4.2013–24.4.2013)		X		X	X
10. výzva (2.1.2014–23.1.2014)	X		X		

3 Metodický přístup

Následující kapitola seznamuje se zajištěním monitoringu a hodnocení Strategického plánu LEADER MAS Pobeskydí v průběhu celé realizace. Poslední podkapitola uvádí přehled plnění monitorovacích indikátorů.

7

3.1 Pracovní tým

V průběhu realizaci SPL se velikost pracovního týmu MAS pohybovala v rozmezí 3 až 5 osob (viz přehled následující tabulka. Ke konci realizace s klesajícím se objemem práce došlo ke snížení počtu zaměstnanců věnujících se realizaci SPL. Monitoringem se věnovala pověřená osoba ve spolupráci s dalšími zaměstnanci MAS.

Tabulka 6: Přehled zaměstnanců MAS

Zaměstnanec	Pozice/funkce	Poznámka
Ing. Oto Onderek	Ředitel	Pracovní poměr ukončen k 31. 12. 2013
Věra Kratochvílová	Asistentka, manažerka MAS	Pracovní poměr ukončen k 31. 5. 2015
RNDr. Pavel Žiška	Projektant, manažer MAS	Pracovní poměr ukončen k 31. 7. 2009 ¹³
Ing. Krystyna Nováková	Účetní-ekonom, ředitelka	Mateřská dovolená od 04/2011 do 10/2011

¹³ 1. října 2015 nastoupil jako projektový manažer.

Zaměstnanec	Pozice/funkce	Poznámka
Ing. Aneta Struhalová	Administrátorka projektů	Mateřská a rodičovská dovolená od 04/2013
Bc. Alexandr Nováček	Administrátor projektů	Pracovní poměr od 1. 5. 2014 do 31. 8. 2014

Předkládané ex-post hodnocení bylo zpracováno pověřenými zaměstnanci MAS ve spolupráci s členy programového výboru.

3.2 Zdroje údajů pro monitoring

Monitoring probíhal průběžně. Průběžně byly sledovány údaje o vstupech (alokace, dotace, celkové výdaje apod.) a výstupech (indikátory sledované na úrovni PRV, monitorovací indikátory SPL viz kap. 3.3) realizace SPL podle jednotlivých žádostí o dotace a podpořených projektů. Souhrn těchto údajů byl pravidelně prezentován na jednáních programového výboru a valné hromady a zveřejňován ve výročních zprávách. Od roku 2010 jsou minimálně jednou ročně (dle potřeby i častěji) zpracovávány monitorovací zprávy o realizaci SPL.

Pro hodnocení SPL bylo využito výše uvedených monitorovacích dat, dalších interních údajů MAS (např. hodnocení preferenčních kritérií žádostí) a dotazníková šetření mezi žadateli. V dotazníkových šetřeních, která probíhala v polovině období (součást střednědobého hodnocení) a na konci období, byli osloveni všichni úspěšní žadatelé tj. realizátoři konečných projektů a bylo rozesláno s žádostí o vyplnění 102 dotazníků. Celkem bylo doručeno a do hodnocení zařazeno 43 vyplněných dotazníků, což představuje 42 % zrealizovaných projektů. V následujícím textu jsou uváděny souhrnné výsledky. Pro objektivní zhodnocení dopadů byly využity další údaje z veřejně dostupných databází zejména Českého statistického úřadu a Ministerstva práce a sociálních věcí.

Nepostradatelným zdrojem informací jsou diskuse na jednáních odborných pracovních skupin a neformální rozhovory s žadateli, členy MAS a dalšími místními aktéry o přínosech a dopadech realizace SPL v území¹⁴.

3.3 Monitorovací indikátory

V SPL bylo určeno 5 monitorovacích indikátorů s přímou návazností na výstupy jednotlivých fichí. V původním SPL byly stanoveny plánované hodnoty k 31. 12. 2009. V platném SPL jsou plánované hodnoty stanoveny k 31. 12. 2015. Dosažené hodnoty k 30. 6. 2015 jsou považovány za konečné, neboť již je realizace všech konečných projektů dokončena a dotace proplaceny.

¹⁴ Částečně zahrnuto do publikace „10. Výročí vzniku MAS Pobeskydí“ dostupné na <http://www.pobeskydi.cz/files/10%20v%C3%BDro%C4%8D%C3%AD%20vzniku%20mas%20pobeskyd%C3%AD.pdf>

Tabulka 7: Plnění monitorovacích indikátorů

Monitorovací indikátor	Plánovaná hodnota		Dosažené hodnoty k 30. 6 2015	% dosažení cílové hodnoty
	dle původního SPL ¹⁵	dle platného SPL ¹⁶		
Počet nových/rekonstruovaných budov a ploch sloužících k zajištění občanského vybavení	3	20	36	180,00 %
Počet obnovených a zhodnocených památkových objektů nebo počet nových či obnovených expozic a muzeí	1	6	10	166,67 %
Počet nových/modernizovaných technologií/staveb pro živočišnou a rostlinnou výrobu	2	12	22	183,33 %
Počet nových/rekonstruovaných zařízení pro cestovní ruch	1	3	7	230 %
Počet realizovaných projektů obcí v oblasti dopravní a technické infrastruktury včetně vodohospodářské, zajištění územních plánů a zlepšení vzhledu obcí	2	20	27	135 %

Monitorovací indikátory jsou v souhrnu plněny na 167 %, což výrazně přesahuje naplánované hodnoty určené po střednědobém hodnocení. Výrazné převýšení plánovaných hodnot zejména v oblasti cestovního ruchu a zemědělství je zapříčiněno zvýšením povědomí o možnosti finanční podpory přes MAS. Dalším faktorem je realizace většího počtu projektů s nižší požadovanou dotací. MAS se rozhodla pokračovat v realizaci i po naplnění stanovených indikátorů (k 31. 5. 2013) a to zejména z důvodu přetrvávajícího zájmu o realizaci SPL ze strany členů a zájmu místních aktérů pokračovat k naplňování cílů SPL. Monitorovací indikátory z tohoto pohledu nebyly schopny zachytit zejména dopady realizace SPL a komplexně zhodnotit naplňování cílů SPL.

3.4 Hodnotící otázky

Na základě zkušenosti ze střednědobého hodnocení a doporučené osnovy ex-post hodnocení byly nastaveny následující hodnotící otázky.

¹⁵ Cíl k 31. 12. 2009

¹⁶ Cíl k 31. 12. 2015

3.4.1 Povinné hodnotící otázky

Povinné hodnotící otázky vychází z doporučené osnovy Ex-post hodnocení. Podotázky byly nastaveny dle vlastního uvážení a zkušenosti ze střednědobého hodnocení.

Do jaké míry přispěla podpora k budování místních kapacit pro zaměstnanost a diverzifikaci?

Jak přispěla podpora k vytváření nových pracovních míst?

Jak napomohla podpora k dalším pracovním příležitostem v území?

Jak napomohla podpora k budování kapacit pro diverzifikaci?

Do jaké míry přispěla podpora k dosažení cílů místní strategie?

Do jaké míry přispěla podpora k rozvoji bydlení a kvality bydlení?

Do jaké míry přispěla podpora k doplnění a zkvalitnění sítí sociální infrastruktury?

Do jaké míry přispěla podpora k rozvoji občanské společnosti a obnovení tradice života na vesnici?

Do jaké míry přispěla podpora ke zlepšení podmínek pro podnikání v regionu?

Do jaké míry přispěla podpora k modernizaci a rekonstrukci dopravní sítě a omezení negativních vlivů dopravy?

Do jaké míry přispěla podpora k rozšíření a modernizaci vodohospodářské infrastruktury a optimalizaci odpadového hospodářství?

Do jaké míry přispěla podpora ke zlepšení celkového vzhledu obcí a zvýšení jejich atraktivity pro návštěvníky a obyvatele?

Do jaké míry byl implementován přístup LEADER?

Do jaké míry byl implementován princip „strategie místního rozvoje“?

Do jaké míry byl implementován princip „zdola-nahoru“?

Do jaké míry byl implementován princip „partnerství veřejného a soukromého sektoru“?

Do jaké míry byl implementován princip „inovace“?

Do jaké míry byl implementován princip „integrované a víceodvětvové akce“?

Do jaké míry byl implementován princip „síťování“?

Do jaké míry byl implementován princip „spolupráce“?

Do jaké míry přispěla implementace přístupu LEADER ke zlepšení místní správy?

Jaké aktivity MAS prováděla za účelem animace resp. propagace SPL¹⁷?

Jak byla prováděna podpora potenciálních příjemců?

Jaké efekty má implementace přístupu LEADER a existence MAS v místní správě?

Jak podpora podnítila zapojení veřejnosti?

3.4.2 Další zvolené hodnotící otázky

Další zvolené hodnotící otázky navazují na střednědobé hodnocení a zaměřují se zejména na přínos a potřebu realizovaných projektů.

Jaký je skutečný přínos a potřeba realizovaných projektů konečných žadatelů?

Jaký je finanční dopad podpory pro území?

O podporu jakých projektů byl při příjmu žádosti největší zájem?

Jak byly potřeba a přínos projektů hodnoceny výběrovou komisí¹⁸?

Jaký je přínos projektů pro další rozvoj realizátora/provozovatele projektu?

Jaký je přínos projektů pro rozvoj obce/okolních obcí/Pobeskydí (obyvatelstva)?

Jaké jsou hlavní přínosy projektů?

Jak je hodnocena příjemci dotace potřebnost projektu zpětně?

11

3.4.3 Způsob zodpovězení hodnotících otázek

Zodpovězení hodnotících otázek probíhalo ve dvou krocích: analýza dat a dalších ukazatelů a odpověď na hodnotící otázku. Odpověď na hodnotící otázku se skládá s odpovědi na dílčí podotázky a odpovědi na hlavní otázku (shrnutí).

Při hodnocení bylo použito kombinace „tvrdých“ objektivních ukazatelů a „měkkých“ subjektivních ukazatelů. Byly využity zejména následující ukazatelé:

- vstupů (celkové výdaje¹⁹, dotace²⁰)

¹⁷ Vyjma povinných aktivit uvedených v Pravidlech MAS tj. vyhlášení výzvy, příjem žádosti o dotaci, administrativní kontrola a kontrola přijatelnosti, výběr projektů, podpora konečných žadatelů v průběhu realizace projektu, kontrola žádosti o proplacení atd.

¹⁸ Zvláštní orgán MAS složený se zástupců členů MAS a místních aktérů, který vybíral projekty k podpoře bodování dle předem stanovených preferenčních kritérií.

- výstupů (monitorovací indikátory, indikátory pro vyhodnocení PRV)
- výsledků/dopadů (hodnocení preferenčních kritérií, indikátory Strategie rozvoje Pobeskydí a další vlastní zvolené ukazatelé z veřejně dostupných databází, dokumentů MAS, dotazníkového šetření)

Na základě hodnot zvolených ukazatelů a vnitřních a vnějších vlivů (zdroje údajů viz kap. 3.2) a jejich srovnání (dle potřeby) hodnotitel odpověděl na hodnotící otázku a provedl závěrečné vyhodnocení s akcentem na efektivitu, účinnost a vhodnost SPL a doporučení na zlepšení. Každá odpověď na hlavní hodnotící otázku je doplněna o subjektivní kvantitativní zhodnocení hodnotitele.

Základním nedostatkem ex-post hodnocení bylo chybějící nastavení indikátorů dopadů a výsledků SPL a jejich vstupních hodnot a způsobu monitoringu. Dalším nedostatkem je chybějící zhodnocení externím odborníkem.

4 Odpovědi na hodnotící otázky

Tato kapitola obsahuje odpovědi na definované hodnotící otázky. Pro zodpovězení hodnotících otázek bylo použito metodický přístup uvedený v kap. 3.

4.1 Do jaké míry přispěla podpora k budování místních kapacit pro zaměstnanost a diverzifikaci?

12

Hodnocení se zaměřuje na vytváření nových pracovních míst, podporu pracovních příležitostí v území a budování kapacit pro diverzifikaci.

Jak přispěla podpora k vytváření nových pracovních míst?

Alespoň jedno pracovní místo bylo vytvořeno u 8 projektů (celková výše dotace u těchto projektů činila 8,505 mil. Kč, celkové výdaje u těchto projektů pak 19,911 mil. Kč). Ve sledovaném období bylo prostřednictvím realizace podpořených projektů vytvořeno celkem 14 pracovních míst (dotace na jedno pracovní místo 607,5 tis. Kč), z toho dvě pracovní místa v sektoru cestovního ruchu, deset pracovních míst ve školských zařízeních a dvě pracovní místa ve veřejné sféře (obecně). Nejvíce pracovních míst vzniklo v roce 2012 (8), v roce 2009 bylo vytvořeno jedno pracovní místo, v roce 2011 čtyři pracovní místa a v roce 2014 jedno pracovní místo.

Jak napomohla podpora k dalším pracovním příležitostem v území?

¹⁹ Žádost o proplacení

²⁰ Proplacená dotace dle portálu farmáře

32 %²¹ respondentů dotazníkového šetření vnímá pozitivní dopad svého projektu na vytvoření a udržení pracovních příležitostí v regionu. Pozitivně byl hodnocen dopad na udržení již existujících pracovních míst zejména u projektů, kde realizátorem byl zemědělský subjekt. Lze odvodit, že k podpoře pracovních příležitostí v území přispívají zejména podnikatelské projekty a dále projekty obcí, které zavádějí nové služby nebo činnosti v oblasti školství, komunálních služeb. Celkem dle odhadu mohlo jít o 30 podpořených projektů. Dále lze v sektoru zemědělství identifikovat 16 projektů samostatně hospodařících zemědělců, u kterých je možno hovořit o sebezaměstnávání. V budoucnu je vhodné se více zaměřit na podporu zaměstnavatelů a to zejména v oblasti soukromého podnikatelského sektoru.

Jak napomohla podpora k budování kapacit pro diverzifikaci?

Kapacity pro diverzifikaci venkovského hospodářství představují dvě pracovní místa v sektoru cestovního ruchu s průměrnou dotací na pracovní místo 736,4 tis. Kč. Jedno pracovní místo vzniklo v souvislosti s ubytovacím zařízením a druhé v souvislosti se sportovním zařízením. Vliv SPL na zvyšování kapacit pro diverzifikaci venkovského hospodářství byl minimální. Je to dáno rovněž výběrem fichí, z nichž pouze jedna se zaměřuje na diverzifikaci venkovského hospodářství směrem k cestovnímu ruchu. V dané fichi bylo podpořeno 7 projektů z toho 2 zaměřené na sportovní zařízení. Celková proplacená dotace na projekty činila 4, 356 mil. Kč a celkové výdaje 13,324 mil. Kč. Z toho pouze dva projekty byly realizovány zemědělským subjektem, kde došlo k diverzifikaci činnosti zemědělců k nezemědělské činnosti (průměrná dotace 565,5 tis. Kč; bez pracovního místa). Počet podaných žádostí v této oblasti je 11, schváleno 9 žádostí, z toho 2 žadatelé odstoupili od realizace projektu po schválení. V rámci realizace SPL chybí budování kapacit pro diverzifikaci venkovského hospodářství směrem k nezemědělské činnosti. Zejména chybí podpora služeb a produktů pro místní obyvatele.

Vnitřní a vnější vlivy

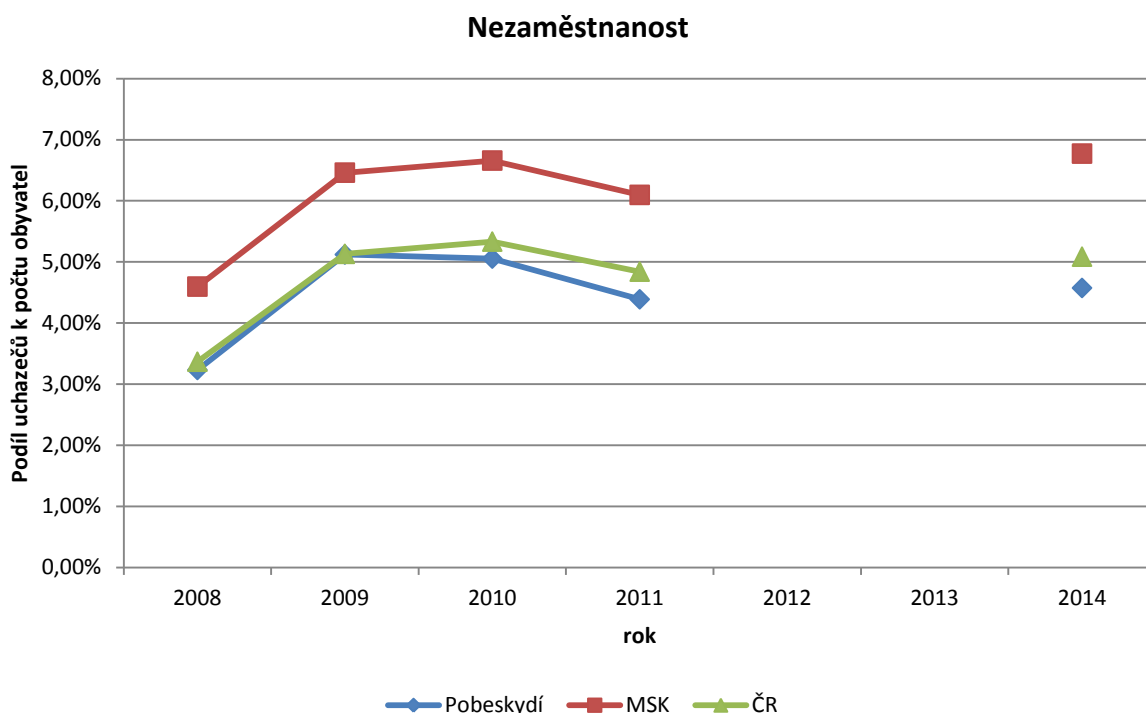
Podíl nezaměstnaných osob na území Pobeskydí se pohybuje okolo průměrné hodnoty za území celé České republiky a je znatelně nižší, než je průměr v rámci Moravskoslezského kraje. Podíl uchazečů k počtu obyvatel v jednotlivých letech uvádí následující graf. Počet uchazečů o zaměstnání v průběhu sledovaného období se pohyboval od 57 tis. (v roce 2008) do 82,5 tis. (v roce 2014). V roce 2009 došlo skokově k navýšení na 80,5 tis. uchazečů o zaměstnání v Pobeskydí.

Nezaměstnanost v Pobeskydí negativně ovlivnily dopady světové hospodářské a finanční krize po roce 2008. Pozitivní vliv měl naopak plný náběh výroby v nově vybudovaném závodě společnosti Hyundai Motor Manufacturing Czech s.r.o. a jeho dodavatelů. Dlouhodobě je zaměstnanost v území podmiňována přítomností velkých zaměstnavatelů v území a zejména v blízké Ostravsko-karvinské aglomeraci a okolních velkých městech.

²¹ 24 % - dotazníkové šetření v polovině období; 38 % - dotazníkové šetření na konci období

Obrázek 1: Podíl počtu uchazečů k celkovému počtu obyvatel k 31. 12. daného roku²²

SHRNUTÍ

Podpora přispěla k budování místních kapacit pro zaměstnanost a diverzifikaci zejména:

- pozitivními dopady na udržení a vytvoření pracovních míst v regionu (velmi dobře)
- vytvořením 14 nových pracovních míst (velmi dobře)
- vytvořením 2 pracovních míst v cestovním ruchu (dostatečně)
- podporou 7 zrealizovaných projektů v oblasti cestovního ruchu (dobře)

Ve srovnání s potřebou celého území tj. počtem uchazečů o zaměstnání lze tento vliv považovat za zanedbatelný (vytvořená místa představují cca 0,1 až 0,2 promile počtu uchazečů o zaměstnání). Podpora napomohla k budování kapacit pro diverzifikaci pouze v omezené míře.

Prostor pro další zlepšení lze spatřovat v rozšíření podpory na širší okruh podnikatelské činnosti, podporou zavádění nových služeb a nové produkce a podporou podnikatelských subjektů – zaměstnavatelů.

S ohledem na existující omezení podpory a vysokou potřebu území v této oblasti lze přínos podpory k budování místních kapacit pro zaměstnanost a diverzifikaci hodnotit ve stupnici od 1 (☺) do 5 (☹) **známkou 3.**

²² V tabulce není uvádět podíl nezaměstnanosti; údaje za roky 2012 a 2013 nejsou dostupné na úrovni obcí; Zdroj: Český statistický úřad: Data pro Místní akční skupiny (MAS) k 30. 6. 2015 dostupné na https://www.czso.cz/csu/czso/data_pro_mistni_akcni_skupiny_mas

4.2 Do jaké míry přispěla podpora k dosažení cílů místní strategie?

Hodnocení se zaměřuje na hlavní cíle SPL v prioritách: rozvoj bydlení a kvality bydlení v regionu, rozvoj sociální infrastruktury, občanská společnost a tradice života na vesnici, rozvoj malého a středního podnikání, rozvoj dopravní infrastruktury, rozvoj technické infrastruktury, zlepšení vzhledu sídel.

Vnější a vnitřní vlivy

Důležitým faktorem, který ovlivňuje zhodnocení úspěšnosti SPL je výše alokace na MAS cca 95 mil. Kč tj. cca 12 mil. ročně²³ ve srovnání s průměrnými ročními investičními výdaji obcí Pobeskydí ve výši cca 500 mil. Kč. Přínos MAS představuje cca 2 % investičních výdajů území (při zanedbání výdajů jiných typu subjektů).

Dalším externím vlivem je možnost čerpání dotací zejména z Regionálního operačního programu MS Moravskoslezsko, Operačního programu přeshraniční spolupráce, Operačního programu Životního prostředí, Programu rozvoje venkova a z národních a krajských programů. Na základě vlastního šetření lze odhadovat počet projektů zrealizovaných obcemi a svazky obcí na cca 500 projektů. Přímou podporu MAS tj. podpořených při realizaci SPL bylo 61 projektů obcí a svazků obcí, ovšem s výrazně nižšími celkovými výdaji ve srovnání s ostatními dotačními tituly.

Při zvážení vnějších vlivů lze dopad intervencí MAS považovat za marginální. S touto měrou dopadů bylo počítáno již při stanovení monitorovacích indikátorů a jeho cílových hodnot. Ovšem nelze opomenout různorodé vedlejší pozitivní vlivy podpory blíže popsané v kap. 4.3 a 4.4.

Do jaké míry přispěla podpora k vytvoření podmínek pro rozvoj bydlení a kvality bydlení?

Na vytvoření podmínek rozvoj bydlení a kvality bydlení byla částečně zaměřena fiche č. 1 Občanská vybavenost a fiche č. 5 Životní prostředí a infrastruktura, ve kterých bylo zrealizováno 63 projektů s dotací 59,201 mil. Kč a celkovými výdaji 91,3677 mil. Kč. Celkem bylo podpořeno 36 nových/zrekonstruovaných budov a ploch občanské vybavenosti (plánovaná hodnota monitorovacího indikátoru 20) a 27 projektů obcí v oblasti dopravní a technické infrastruktury včetně vodohospodářské, zajištění územních plánů a zlepšení vzhledu obcí (plánovaná hodnota monitorovacího indikátoru 20).

14,5 %²⁴ respondentů dotazníkového šetření připisuje největší dopad projektů na tuto oblast, přičemž polovina respondentů uvedla, že projekt napomohl k vytvoření podmínek pro rozvoj bydlení a kvality bydlení v regionu.

Projekty s přínosem na vytvoření podmínek pro rozvoj bydlení a kvality bydlení byly realizovány v 38 obcích z celkového počtu 55 obcí v Pobeskydí. Řada projektů zaměřených přímo na bydlení nebylo

²³ Počítáno zpro období 2008 až 2014; částka zahrnuje alokaci na režijní výdaje MAS (IV.1.1),

²⁴ 12 % - dotazníkové šetření v polovině období; 16 % - dotazníkové šetření na konci období

možno podporovat. Z tohoto pohledu podpora přispěla pouze částečně a nepřímo rozvojem sociální a dopravní infrastruktury a zkvalitňováním vzhledu obcí.

Do jaké míry přispěla podpora k doplnění a zkvalitnění sítí sociální infrastruktury?

Na doplnění a zkvalitnění sítě sociální infrastruktury byla zaměřena fiche č. 1 Občanská vybavenost, ve které bylo zrealizováno 36 projektů s dotací 35,420 mil. Kč a celkovými výdaji 55,944 mil. Kč. 13 projektů bylo zaměřeno na školství, 10 projektů na sport a volný čas a 13 projektů ostatní občanská vybavenost.

Výstupy a výsledky podpořených projektů:

- 36 nových/zrekonstruovaných budov a ploch občanské vybavenosti (plánovaná hodnota monitorovacího indikátoru 20)
- 53 851 osob využívajících zkvalitněné služby (celkový počet obyvatel 95 337²⁵)
- 2 336 osob s přístupem k internetu (celkový počet obyvatel 95 337²⁶)
- 31 podpořených subjektů z toho 27 obce a svazky obcí (55 obcí a 7 svazků obcí)

11,5 %²⁷ respondentů dotazníkového šetření připisuje největší dopad projektů na tuto oblast, přičemž téměř třetina respondentů uvedla, že projekt napomohl k doplnění a zkvalitnění sítě sociální infrastruktury v regionu.

Projekty napomáhající k doplnění a zkvalitnění sítě sociální infrastruktury byly realizovány v 27 obcích z celkového počtu 55 obcí v Pobeskydí. Z celkového odhadovaného počtu cca 700²⁸ zařízení sociální infrastruktury v Pobeskydí podpořených 36 zařízení představuje 5 %. Z tohoto pohledu podpora přispěla v maximální možné míře s ohledem na omezené možnosti alokace na SPL.

Do jaké míry přispěla podpora k rozvinutí občanské společnosti a obnovení tradice života na vesnici?

Na naplňování tohoto cíle byla zaměřena fiche č. 2 Kulturní dědictví a tradice, ve které bylo zrealizováno 10 projektů s dotací 8,501 mil. Kč, celkovými výdaji 11,134 mil. Kč. 8 projektů bylo zaměřeno na obnovu a zachování sakrálních staveb, 2 projekty na obnovu a zachování ostatních objektů kulturního dědictví. K naplnění tohoto cíle přispívaly rovněž některé projekty fiche č. 1 Občanská vybavenost zaměřené na zkvalitnění či vytváření prostor pro setkávání obyvatel. Jedná se o

²⁵ K 31. 12. 2013 (Český statistický úřad: Data pro Místní akční skupiny (MAS) k 30. 6. 2015 dostupné na https://www.czso.cz/csu/czso/data_pro_mistni_akcni_skupiny_mas)

²⁶ K 31. 12. 2013 (Český statistický úřad: Data pro Místní akční skupiny (MAS) k 30. 6. 2015 dostupné na https://www.czso.cz/csu/czso/data_pro_mistni_akcni_skupiny_mas)

²⁷ 6 % - dotazníkové šetření v polovině období; 15 % - dotazníkové šetření na konci období

²⁸ 59 mateřských, základních a středních škol (školní rok 2013/2014; vlastní šetření), 13 zařízení sociálních služeb (k 31. 12. 2013, Český statistický úřad: Data pro Místní akční skupiny (MAS) k 30. 6. 2015 dostupné na https://www.czso.cz/csu/czso/data_pro_mistni_akcni_skupiny_mas), 452 zařízení pro sport a trávení volného času a knihoven (Městská a obecní statistika rok 2006, aktualizace vlastním šetřením v roce 2013), 178 zařízení zdravotní péče (Městská a obecní statistika rok 2013)

17 projektů s dotací 16,596 mil. Kč, celkovými výdaji 24,297 mil. Kč. 5 projektů bylo zaměřeno na sportoviště, 3 projekty na dětská hřiště, 9 projektů na společenská a kulturní centra a klubovny.

Výstupy a výsledky podpořených projektů:

- 10 obnovených a zhodnocených památkových objektů (plánovaná hodnota monitorovacího indikátoru 6)
- 17 nových/zrekonstruovaných budov a ploch občanské vybavenosti (plánovaná hodnota monitorovacího indikátoru 20)
- 24 podpořených subjektů z toho 15 obce a svazky obcí, 7 církevních organizací, 2 ostatní NNO

18 %²⁹ respondentů dotazníkového šetření připisuje největší dopad projektů na tuto oblast, přičemž třetina respondentů uvedla, že projekt napomohl k rozvoji občanské společnosti a obnově tradice života na vesnici v regionu. Dle názorů respondentů se jednalo o projekty zaměřené jak na uchování místního kulturního dědictví a tradice života na vesnici, tak zejména na rozvoj občanské společnosti.

Projekty napomáhající k rozvoji občanské společnosti a obnově tradice života na vesnici v regionu byly realizovány v 27 obcích z celkového počtu 55 obcí v Pobeskydí. Z celkového odhadovaného počtu cca 44 muzeí, galerií a sakrálních staveb³⁰ v Pobeskydí podpořených 8 sakrálních staveb představuje 18 %. Z odhadovaného počtu 452³¹ zařízení pro sport a trávení volného času a knihoven v Pobeskydí 17 podpořených prostor pro setkávání obyvatel představuje 3,7 %. Řada možných projektů zaměřených přímo na měkké aktivity rozvíjející občanskou společnost a obnovení tradice života na vesnici nebylo možno podporovat. Z tohoto pohledu podpora přispěla pouze částečně a to zachováním a obnovou hmotného kulturního dědictví venkova a vytvářením prostor pro setkávání a rozvoj občanské společnosti a tradic.

Do jaké míry přispěla podpora ke zlepšení podmínek pro podnikání v regionu?

Na naplňování tohoto cíle byly zaměřeny fiche č. 3 Rozvoj zemědělského podnikání a fiche č. 4 Cestovní ruch, ve kterých bylo zrealizováno 29 projektů s dotací 12,635 mil. Kč, celkovým výdaji 33,937 mil. Kč. 22 projektů bylo zaměřeno na zemědělství, 7 projektů na cestovní ruch.

Výstupy a výsledky podpořených projektů:

- 22 nových/modernizovaných technologií/staveb pro živočišnou a rostlinnou výrobu (plánovaná hodnota monitorovacího indikátoru 12)
- 7 nových/zrekonstruovaných zařízení pro cestovní ruchu (plánovaná hodnota monitorovacího indikátoru 3)

²⁹ 23 % - dotazníkové šetření v polovině období; 15 % - dotazníkové šetření na konci období

³⁰ Městská a obecní statistika rok 2006, aktualizace vlastním šetřením v roce 2013

³¹ 452 zařízení pro sport a trávení volného času a knihoven (Městská a obecní statistika rok 2006, aktualizace vlastním šetřením v roce 2013)

- 81 lůžek fiche č. 4 (5350 lůžek v Pobeskydí³²)
- 16 podpořených subjektů fiche č. 3 (876 subjektů v CZ-NACE A - zemědělství, lesnictví, rybnářství v Pobeskydí³³)
- 6 podpořených subjektů fiche č. 4 z toho 1 zemědělský subjekt (563 subjektů v CZ-NACE I ubytování, stravování a pohostinství v Pobeskydí³⁴)

19 %³⁵ respondentů dotazníkového šetření připisuje největší dopad projektů na tuto oblast, přičemž více než třetina respondentů uvedla, že projekt napomohl ke zlepšení podmínek pro podnikání v regionu, z toho nejvíce (po cca 35 %) na rozvoj zemědělského podnikání a cestovní ruch.

Projekty napomáhající ke zlepšení podmínek pro podnikání v regionu v rámci fiche č. 3 a č. 4, byly realizovány v 18 obcích z celkového počtu 55 obcí v Pobeskydí. V souhrnu bylo podpořeno 0,2 % celkového počtu 10 876³⁶ subjektů se zjištěnou aktivitou, resp. 1 % subjektů cestovního ruchu (cca 1 % z pohledu počtu lůžek) a 2 % subjektů zemědělství, lesnictví, rybnářství v Pobeskydí. Řada možných projektů přispívající ke zlepšení podmínek pro podnikání nebyla podporována, zejména projekty zaměřené na diverzifikaci a nezemědělské podnikání jiné než cestovní ruch. Téměř chyběly obecní projekty na zřizování či rozvoj prostor pro podnikání. Z tohoto pohledu podpora přispěla pouze částečně a to podporou investic do zemědělství a cestovního ruchu.

Do jaké míry přispěla podpora k modernizaci a rekonstrukci dopravní sítě a omezení negativních vlivů dopravy?

Na naplňování tohoto cíle byla zaměřena fiche č. 5 Životní prostředí a infrastruktura, ve které bylo na dopravu a dopravní infrastrukturu zrealizováno 14 projektů s dotací 12,727 mil. Kč, celkovými výdaji 19,659 mil. Kč.

Výstupy a výsledky podpořených projektů:

- Komunikace – nová výstavba 0,64 km
- Komunikace – rekonstrukce/obnova 4,78 km
- 6 ks měřičů rychlosti
- 12 podpořených subjektů z toho 11 obce

³² Český statistický úřad k roku 2013, nekompletní údaje z důvodu nezveřejnění citlivých údajů ČSÚ.

³³ K 31. 12. 2013 (Český statistický úřad: Data pro Místní akční skupiny (MAS) k 30. 6. 2015 dostupné na https://www.czso.cz/csu/czso/data_pro_mistni_akcni_skupiny_mas

³⁴ K 31. 12. 2013 (Český statistický úřad: Data pro Místní akční skupiny (MAS) k 30. 6. 2015 dostupné na https://www.czso.cz/csu/czso/data_pro_mistni_akcni_skupiny_mas

³⁵ 12 % - dotazníkové šetření v polovině období; 23 % - dotazníkové šetření na konci období

³⁶ K 31. 12. 2013 (Český statistický úřad: Data pro Místní akční skupiny (MAS) k 30. 6. 2015 dostupné na https://www.czso.cz/csu/czso/data_pro_mistni_akcni_skupiny_mas)

9 %³⁷ respondentů dotazníkového šetření připisuje největší dopad projektů na tuto oblast, přičemž téměř třetina respondentů uvedla, že projekt napomohl k modernizaci a rekonstrukci dopravní sítě a omezení negativních vlivů dopravy v regionu.

Projekty zaměřené na modernizaci a rekonstrukci dopravní sítě a omezení negativních vlivů dopravy byly realizovány v 12 obcích z celkového počtu 55 obcí v Pobeskydí. Z celkové odhadované délky 1500 km³⁸ místních komunikací v Pobeskydí podpořených cca 5,5 km představuje cca 0,4 %. Ovšem není možné zanedbat i další výstupy nezahrnuté do délky místních komunikací a to jsou chodníky, můstky a bezpečnostní prvky ve více než 20 % obcí v Pobeskydí. Z tohoto pohledu podpora přispěla v maximální možné míře s ohledem na omezené možnosti alokace na SPL.

Do jaké míry přispěla podpora k rozšíření a modernizaci vodohospodářské infrastruktury a optimalizaci odpadového hospodářství?

Na naplňování tohoto cíle částečně byla zaměřena fiche č. 5 Životní prostředí a infrastruktura. S ohledem na zaměření fiche a maximální výši celkových způsobilých výdajů do 2 mil. Kč, projekty tohoto typu nebyly předkládány a realizace SPL k naplňování tohoto cíle nepřispěla. U části projektů byla řešena dešťová kanalizace jako součást zpevněných ploch nebo řešení kanalizace uvnitř objektů sociální infrastruktury. 2,4 %³⁹ respondentů dotazníkového šetření připisuje největší dopad projektů na tuto oblast. Přínos podpory k naplnění tohoto cíle je zanedbatelný až žádný.

Do jaké míry přispěla podpora ke zlepšení celkového vzhledu obcí a zvýšení jejich atraktivity pro návštěvníky a obyvatele?

Na naplňování tohoto cíle byla zaměřena fiche č. 5 Životní prostředí a infrastruktura, ve které bylo na vzhled obcí zrealizováno 13⁴⁰ projektů s dotací 11,055 mil. Kč, celkovými výdaji 15,764 mil. Kč (z toho 5 projektů na osvětlení, dotace 4,944 mil. Kč, celkové výdaje 6,828 mil. Kč).

Výstupy a výsledky podpořených projektů:

- Délka vedení osvětlení 14,25 km
- 278 svítidel
- 3 ks techniky na údržbu ploch
- Podpořeno 12 subjektů z toho 10 obce

18,5 %⁴¹ respondentů dotazníkového šetření připisuje největší dopad projektů na tuto oblast, přičemž více než polovina respondentů uvedla, že projekt napomohl ke zlepšení celkového vzhledu obcí a zvýšení jejich atraktivity pro návštěvníky a obyvatele v regionu.

³⁷ 17 % - dotazníkové šetření v polovině období; 4 % - dotazníkové šetření na konci období

³⁸ Odhad na základě vlastního šetření ve vybraném mikroregionu.

³⁹ 6 % - dotazníkové šetření v polovině období; 0 % - dotazníkové šetření na konci období

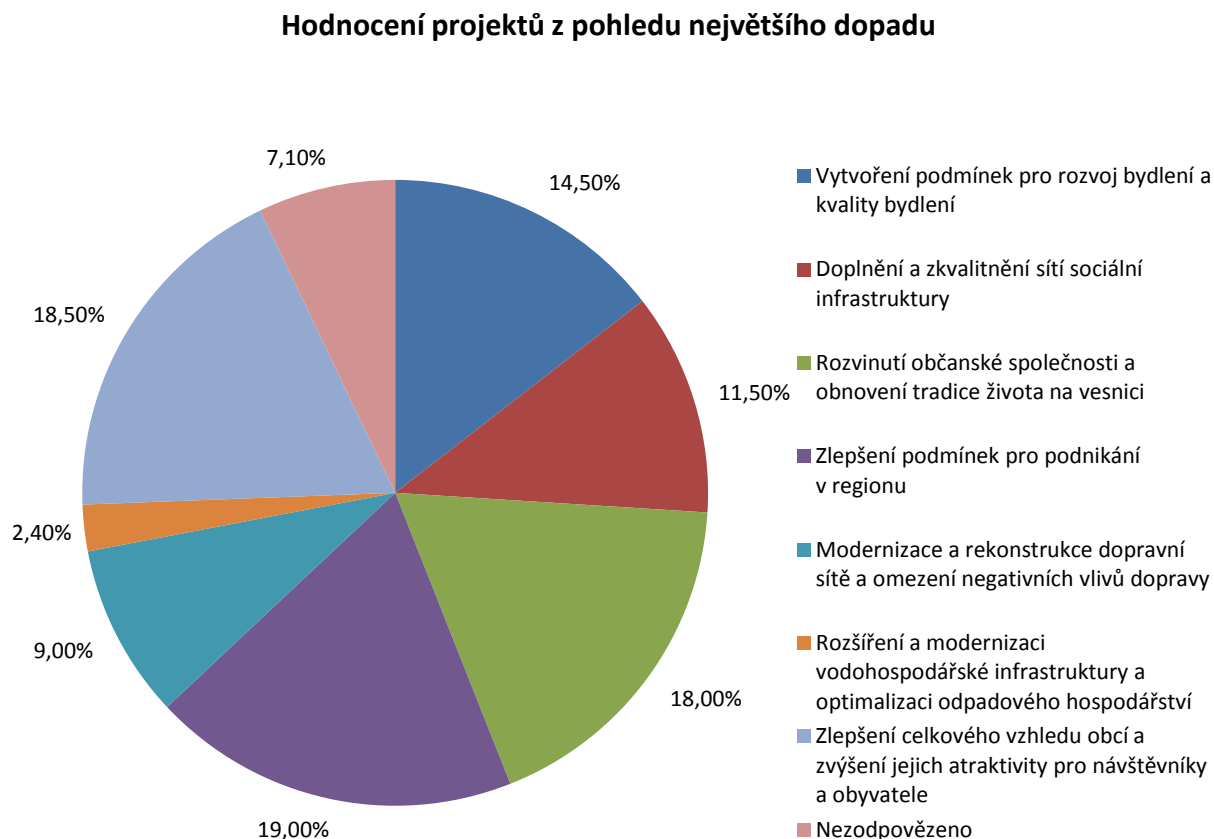
⁴⁰ Odhad dle převažujících aktivit projektů fiche 5

⁴¹ 18 % - dotazníkové šetření v polovině období; 19 % - dotazníkové šetření na konci období

Projekty zaměřené na zlepšení vzhledu obcí byly realizovány v 14 obcích s celkového počtu 55 obcí v Pobeskydí. V 6 obcích lze hovořit o projektu komplexního charakteru řešící vzhled ve vymezené lokalitě (střed obce nebo u významné dominanty obce). Takto bylo podpořeno 11 % obcí Pobeskydí. Z tohoto pohledu podpora přispěla v maximální možné míře s ohledem na omezené možnosti alokace na SPL.

Obrázek 2: Hodnocení projektů z pohledu největšího dopadu na oblasti (cíle) dle dotazníkového šetření

SHRNUTÍ

Podpora přispěla k dosažení cílů místní strategie při zohlednění velikosti alokace a potřeby regionu následovně:

- K vytvoření podmínek pro rozvoj bydlení a kvality bydlení – velmi dobře s ohledem na nepřímý vliv realizovaných fichí, dopad projektů na 38 obcí z 55 obcí v Pobeskydí a nemožnost podpory projektů zaměřených přímo na bydlení
- K doplnění a zkvalitnění sítí sociální infrastruktury – výborně s ohledem na podpoření cca 5 % zařízení sociální infrastruktury v Pobeskydí a výrazné převýšení cílové hodnoty monitorovacího indikátoru

- K rozvinutí občanské společnosti a obnovení tradice života na vesnici – velmi dobře s ohledem zaměření podpořených projektů na hmotné kulturní dědictví a prostory pro setkávání, na výrazné převýšení cílové hodnoty monitorovacího indikátoru a nemožnost podpory projektů zaměřených na související měkké aktivity
- Ke zlepšení podmínek pro podnikání v regionu – velmi dobře s ohledem na zaměřené podpory pouze na zemědělství a cestovní ruch a chybějící podpora jiného nezemědělského podnikání a na výrazné převýšení cílové hodnoty monitorovacího indikátoru
- K modernizaci a rekonstrukci dopravní sítě a omezení negativních vlivů dopravy – výborně s ohledem na obecně vysoké finanční nároky infrastrukturních projektů, vysoký podíl podpořených obcí a na převýšení cílové hodnoty monitorovacího indikátoru
- K rozšíření a modernizaci vodohospodářské infrastruktury a optimalizaci odpadového hospodářství – nedostatečně s ohledem, že nebyly příslušné projekty podpořeny
- Ke zlepšení celkového vzhledu obcí a zvýšení jejich atraktivity pro návštěvníky a obyvatele – výborně s ohledem na vysoký podíl podpořených obcí a na převýšení cílové hodnoty monitorovacího indikátoru

Prostor pro další zlepšení lze spatřovat v podpoře širšího spektra projektů zaměřených na nezemědělské podnikání a rozvíjet projekty řešící problémy komplexně a navazující na další aktivity (investiční a neinvestiční).

S ohledem na existující omezení výše alokace na realizaci SPL lze přínos podpory k dosažení cílů místní strategie hodnotit ve stupnici od 1 (☺) do 5 (☹) **známkou 2.**

4.3 Do jaké míry byl implementován přístup LEADER?

Hodnocení se zaměřuje na uplatňování a šíření principu LEADER v území a MAS.

Do jaké míry byl implementován princip „strategie místního rozvoje“?

SPL vychází k integrované strategie území Strategie rozvoje Pobeskydí schválené v roce 2007. Naplňování místní rozvojové strategie je zhodnocené v předešlé kapitole 4.2. Strategie rozvoje Pobeskydí byla dále rozpracována na úrovni některých mikroregionů do samostatných strategických a akčních plánů. Zájem o strategické plánování ovlivnily i externí vlivy zejména vyžadování či preferování projektů zařazených do strategického dokumentu v rámci dotačních programů. Kvalita a úroveň strategického řízení a zejména implementace a monitoringu na úrovni jednotlivých obcí a mikroregionů je rozdílná.

Do jaké míry byl implementován princip „zdola-nahoru“?

Zapojení veřejnosti do přípravy SPL je obsaženo v SPL. V rámci hodnocení se nebudeme touto fází zabývat. Do realizace SPL MAS zapojovala veřejnost poskytováním informací a propagací SPL v území (informační a propagační materiály, webové stránky, účast na setkáních místních aktérů).

Do rozhodovacích procesů byla veřejnost zapojena pouze prostřednictvím orgánů MAS. Vývoj počtu členů je zaznamenán výše. Jiné zapojení veřejnosti nebylo v souladu s nastavenými pravidly a procesy možné. Veřejnost se mohla zapojit bez ohledu na členství v MAS do pracovních skupin, které se scházely zejména ve fázi přípravy strategie. Zapojení do dalších fází realizace strategie a SPL byla sporadická. Zapojení do orgánu MAS vybrané části veřejnosti tj. žen a mladých lidí do 30 let uvádí následující tabulka. Zapojení mladých lidí bylo poměrně nízké. Zapojení žen lze hodnotit jako vyhovující.

Tabulka 8: Zapojení žen a mladých lidí (do 30 let) do orgánů MAS

Orgán MAS	Rok 2008		Rok 2011		Rok 2014	
	Ženy	Mladí lidé	Ženy	Mladí lidé	Ženy	Mladí lidé
Valná hromada	0,0 %	0,0 %	7,7 %	0,0 %	32,4 %	3,0 %
Programový výbor	40,0 %	0,0 %	20,0 %	0,0 %	20,0 %	0,0 %
Výběrová komise	38,4 %	7,7 %	30,8 %	7,7 %	42,9 %	0,0 %
Kontrolní komise	0,0 %	0,0 %	0,0	0,0 %	0,0 %	0,0 %

V rámci realizovaných projektů konečných žadatelů byla veřejnost zapojována zejména u projektů obcí a to formou veřejného projednání či společných setkání obce s dotčenou veřejností vycházející z tradičního zapojování veřejnosti a partnerství na venkově.

Zapojení vybraných skupin veřejnosti (ženy, děti a mladí do 30 let) lze posuzovat zejména u projektu s dopadem na dané cílové skupiny. Velká část projektů (90) získala preferenční body za zaměření dopadu projektu na mladé do 30 let a získaly od 3 % do 100 % maxima bodů, průměr 70 %. 27 projektů bylo hodnoceno plným počtem bodů (dotace 26, 161 tis. Kč, celkové výdaje 44,940 tis. Kč). Obdobně významná část projektů (87) získala preferenční body za zaměření dopadu projektu na ženy a získaly od 19 % do 100 % maxima bodů, průměr 49 %. 7 projektů bylo hodnoceno plným počtem bodů (dotace 8,106 tis. Kč, celkové výdaje 15,389 tis. Kč). U většiny projektů s významným dopadem na mladé do 30 let a ženy nebylo deklarováno samostatné zapojení této cílové skupiny do přípravy a realizace projektu. Pouze u několika projektů zaměřených na dětská hřiště, volnočasové aktivity a neformální vzdělávání dětí byla zmíněna jakási forma zapojení dětí.

Nadpoloviční většina respondentů dotazníkového šetření zhodnotila, že projekt měl dopad na mladé lidi do 30 let (55,5 %⁴²), přičemž dle více než poloviny respondentů tato cílová skupina představovala větší část cílových skupin. Více než třetina respondentů připustila možný dopad projektu na mladé lidi do 30 let z pohledu jejich zapojení do dění v regionu. Dle některých respondentů projekty napomohly ke zkvalitnění podmínek pro setkávání mladých a pro konání sportovních aktivit pro děti

⁴² 61 % - dotazníkové šetření v polovině období; 52 % - dotazníkové šetření na konci období

a mládež. Více než třetina respondentů (37 %⁴³) uvedla, že projekt má pozitivní dopad na ženy. Pozitivní dopad svých projektů spatřovali respondenti především v možnosti zapojení se do společenského a pracovního života, dále v udržení zaměstnání a zkvalitnění pracovních podmínek v zaměstnání.

Srovnáním s nejlepší dostupnou praxí (obce z národní sítě Zdravých měst⁴⁴ např. Skotnice, Kopřivnice) je zapojení veřejnosti do přípravy, realizace i provozu projektů na nižší úrovni. Toto zapojení vychází zejména z tradičního zapojování veřejnosti na venkově prostřednictvím spolků a dalších neformálních uskupení. Důvodem může být vysoká organizační náročnost zapojování veřejnosti do konkrétních projektů, vysoká nejistota podpory takto připraveného projektu a neschopnost realizace projektu z vlastních zdrojů obce. Na straně obyvatel je důvodem přetrvávající nedůvěra a neochota obyvatel se podílet na rozvoji obce. Spoléhají se na své zastupitele. Také přetrvává u řady obyvatel názor, že obec je instituce, která za občany vše zařídí.

Do jaké míry byl implementován princip „partnerství veřejného a soukromého sektoru“?

Na úrovni MAS je partnerství veřejného a soukromého sektoru základem členské základny. Vždy byla dodržena podmínka, že veřejný sektor nepředstavuje více než 50 %. Veřejný sektor tvořil v rámci členské základny od 42 % (rok 2012) přes 38,5 % (rok 2008) do 36 % (rok 2014). Postupně docházelo k rozšiřování členské základny o neziskové neveřejné organizace zj. spolky a církevní organizace.

Určitou formu partnerství deklarovala většina projektů. Partnerství při řešení konkrétního projektu označujeme víceodvětvovým přístupem a je více hodnoceno dále. V rámci dotazníkového šetření respondenti přikládali vlivu projektu na víceodvětvový přístup a partnerství nízký význam. Preferování tohoto přístupu přispělo na úrovni některých obcí k obnově tradičního partnerství a spolupráce na venkově (obec – škola – spolky – církve – místní podnikatelé).

Do jaké míry byl implementován princip „inovace“?

Všechny projekty (až na jeden) deklarovaly využití inovativního přístupu.

Hodnocení inovativního přístupu bylo součástí preferenčních kritérií. Všechny projekty (až na jeden) získaly preferenční body za inovativní přístup a získávaly od 10 % do 100 % maxima bodů, v průměru 74 %. 29 projektů byly hodnoceny plným počtem bodů (dotace 28,786 tis. Kč, celkové výdaje 53,107 tis. Kč). Ve fichích bylo uplatňování inovativních přístupů definováno jako: návaznost na aktivity zaměřené na síťování a/nebo partnerství, návaznost na strategické a/nebo komunitní plánování a řízení, využívání a uplatňování nových technologií, postupů.

Inovační přístup byl uplatněn při řešení projektů dle 54 %⁴⁵ respondentů dotazníkového šetření. Z toho většina zhodnotila územní dopad inovace za individuální nebo lokální. Více než polovina

⁴³ 23% - dotazníkové šetření v polovině období; 46 % - dotazníkové šetření na konci období

⁴⁴ <http://nszm.cz/?apc=r2087231t>

⁴⁵ 47 % - dotazníkové šetření v polovině období; 58 % - dotazníkové šetření na konci období

respondentů hodnotila přínos inovace pro rozvoj území jako střední nebo vysoký. Dle více než 60 % respondentů inovace byla použita v provozní fázi projektu.

Většina projektů reprezentovala inovace navazující na aktivity zaměřené na síťování anebo partnerství, v omezené míře v návaznosti na strategické a/nebo komunitní plánování a řízení. Přírůstkové inovace založené na využívání uplatňování nových technologií a postupů byly deklarovány u více než jedné třetiny projektů. Inovaci produktovou tj. zavedením nové služby či výrobku lze identifikovat u tří podnikatelských projektů, částečně o inovaci produktové lze hovořit u projektů zaměřených na zřízení nových služeb pro obyvatele (nová zařízení trávení volného času, školství) cca u 7 projektů obcí či svazku obcí. Z pohledu územního dopadu lze inovace rozdělit na nadregionální, regionální, lokální a individuální. U 64 inovativních projektů bylo dopad na více než jednu obec. Ostatní projekty přinášely inovace s významem pro realizátora či území jedné obce. Nebyly realizovány žádné inovace nadregionálního či regionálního významu.

U většiny projektů se jednalo o inovace nižšího stupně řešené inovace pro danou organizaci či území jedné či více obcí. Inovace byly založené na nových přístupech k přípravě a realizaci projektu, zavádění nových postupů či metod. Inovace vyššího stupně nebyly konečnými žadateli realizované. Důvodem může být omezená alokace na projekt i celou MAS ve srovnání s vysokou finanční náročností zavádění inovací.

Do jaké míry byl implementován princip „integrované a víceodvětvové akce“?

SPL obsahuje fiche, které rozvíjejí různé odvětví zejména veřejný sektor (veřejná správa a bezpečnost, vzdělávání apod.) neveřejný neziskový sektor (kulturní a zábavní činnosti, spolková činnost apod.) neveřejný podnikatelský sektor (cestovní ruch, zemědělství). Svým zaměřením SPL neřešila nezemědělské podnikání vyjma cestovního ruchu.

Velká část projektů deklarovala víceodvětvové navrhování a provádění projektu založené na součinnosti mezi subjekty a projekty z různých odvětví. Hodnocení víceodvětvového navrhování a provádění projektu založené na součinnosti mezi subjekty a projekty z různých odvětví bylo součástí preferenčních kritérií. Velká část projektů (93) získala preferenční body za víceodvětvové navrhování a provádění a získávaly od 6 % do 100 % maxima bodů, průměr 61 %. 10 projektů bylo hodnoceno plným počtem bodů (dotace 12,984 tis. Kč, celkové výdaje 19,954 tis. Kč).

V rámci dotazníkového šetření respondenti uváděli nejčastěji zapojení jednoho až tří partnerů do jedné či dvou fází projektu. Polovina respondentů hodnotila důležitost zapojení partnera z pohledu úspěšné realizace projektu za významné⁴⁶ (50 %⁴⁷), necelá třetina za klíčové (29 %⁴⁸) a pětina⁴⁹

⁴⁶ Hodnoceno ve škále klíčové – významné – nepodstatné

⁴⁷ 25 % - dotazníkové šetření v polovině období; 67 % - dotazníkové šetření na konci období

⁴⁸ 25 % - dotazníkové šetření v polovině období; 33 % - dotazníkové šetření na konci období

⁴⁹ 50 % - dotazníkové šetření v polovině období; 0 % - dotazníkové šetření na konci období

respondentů za nepodstatné. Dle respondentů šlo ve většině projektů o spolupráci veřejné správy s neziskovým nebo podnikatelským sektorem (65 %⁵⁰).

Obce většinou reagují na potřeby subjektů v území, což vychází z tradičního partnerství a spolupráce na venkově (obec – škola – spolky – církev – místní podnikatelé). Součinnost obcí (veřejného sektoru) s neveřejným sektorem byla na úrovni projektu založena zejména na společném navrhování a využívání výstupů projektů partnery. Téměř chybí zapojení subjektů do realizační fáze či přímá návaznost na projekty partnerů.

Z tohoto pohledu úroveň víceodvětvového přístupu lze hodnotit na nižší úrovni ve srovnání s nejlepší praxí (v území Pobeskydí lze mezi příklady dobré praxe zahrnout projekt Venkovské podnikatelské zóny v Třanovicích⁵¹).

Jako jeden z důvodů nízké úrovně víceodvětvového přístupu v projektech konečných žadatelů byla identifikována nízká alokace na projekt i na území MAS, obavy z většího zapojení partnerů a související legislativní a politické překážky, organizační náročnost.

Do jaké míry byl implementován princip „síťování“?

Síťování je pro účely tohoto hodnocení chápáno síťování místních akčních skupin resp. organizací pracujících s metodou LEADER. MAS Pobeskydí je jedním ze zakládajících členů Národní sítě místních akčních skupin ČR (NS MAS ČR). Dále je členem Krajského sdružení NS MAS ČR v Moravskoslezském kraji. Místní akční skupiny na krajské úrovni se pravidelně setkávají, vyměňují si zkušenosti. MAS Pobeskydí se stala rovněž partnerem Celostátní sítě pro venkov a je členem Spolku pro obnovu venkova. Zapojení do sítí a aktivní účast v těchto organizacích (MAS měla zastoupení v některých orgánech) by na úrovni MAS nebyla možná bez podpory.

25

Do jaké míry byl implementován princip „spolupráce“?

Spolupráci je myšlena spolupráce místních akčních skupin jako vyšší úroveň společných aktivit v rámci síťování. Na úrovni místní akční skupiny se princip spolupráce uplatňoval zejména v rovině vzájemné výměny zkušeností s jinými místními akčními skupinami. Naše MAS úzce spolupracovala s nově založenými MAS Jablunkovsko a MAS Slezská brána, kterým poskytovala poradenství a přenos zkušeností v intencích opatření III.4.1 Programu rozvoje venkova. Spolupráce při realizaci konkrétních rozvojových projektů nebyla místní akční skupinou ve větší míře dosud využívána. Bylo připravováno pár projektů, ovšem k realizaci nedošlo. Pouze ke konci roku byl realizován projekt spolupráce 10 MAS v Moravskoslezském kraji na téma evaluace a monitoring MAS.⁵² Zkušenosti z jiných místních akčních skupin naznačují, že při vhodném nastavení projektu lze prostřednictvím spolupráce mezi místními akčními skupinami vyřešit řadu významných problémů a potřeb území. Z toho pohledu je vhodné do budoucna zvážit realizace projektů spolupráce.

⁵⁰ 75 % - dotazníkové šetření v polovině období; 60 % - dotazníkové šetření na konci období

⁵¹ Další informace o projektu na stránkách sov.tranovice.org

⁵² Celková dotace do 4,7 mil. Kč (možná dotace na jednu MAS do 500 tis. Kč, MAS Pobeskydí, z. s. 432 tis. Kč).

Zde je nutno podotknout, že MAS se intenzivně zapojovala do spolupráce s místními organizacemi zabývajícími se rozvojem venkova a podílela se na realizaci několika projektů např. Zelené centrum v Třanovicích⁵³ (partner).

SHRNUTÍ

Přístup LEADER byl implementován na úrovni MAS i na úrovni jednotlivých obcí následovně:

- Princip „strategie místního rozvoje“ – velmi dobře až výborně z pohledu existence strategie na regionální úrovni a přenosu strategického plánování na úroveň mikroregionu s rozdílnou kvalitou monitoringu a implementace.
- Princip „zdola-nahoru“ – dobře až velmi dobře z pohledu možnosti zapojení veřejnosti do struktur MAS vč. pracovních skupin, zapojování veřejnosti do konečných projektů a do dění v regionu prostřednictvím rozvoje tradičního zapojování veřejnosti na venkově
- Princip „partnerství veřejného a soukromého sektoru“ – výborně z pohledu složení členské základny, ve které počet členů veřejného sektoru se pohyboval od 36 % do 42 %.
- Princip „inovace“ – dobře z pohledu nemožnosti podpory finančně náročných inovativních projektů, uplatňování u více než třetiny projektů inovace přírůstkové a částečně produktové, realizace inovací s lokálním či individuálním významem.
- Princip „integrované a víceodvětvové akce“ – dobře z pohledu tradičního zapojování partnerů na venkově při přípravě a využívání výstupů projektů, téměř chybějícího zapojení partnerů do realizační fáze či přímé návaznosti na projekty partnerů, nemožnosti podpory finančně náročných víceodvětvových projektů a existujících obav a překážek realizace projektů s významným víceodvětvovým přístupem.
- Princip „síťování“ – výborně z pohledu zapojení MAS do Národní sítě místních akčních skupin ČR, Krajského sdružení NS MAS ČR, Celostátní sítě pro venkov, Spolku pro obnovu venkova
- Princip „spolupráce“ – dostatečně z pohledu realizace jednoho projektu spolupráce (IV.2.1), spolupráce s nově založenými MAS (III.4.1), výměna zkušenosti s jinými místními akčními skupinami

Prostor pro další zlepšení lze spatřovat ve zkvalitnění strategického řízení na úrovni mikroregionů, zavádění nových metod zapojování veřejnosti a posílení víceodvětvového přístupu, prezentace příkladů dobré praxe a podpora inovací, na úrovni MAS zkvalitnit a zobjektivnit hodnocení projektů s inovativním a víceodvětvovým přístupem a vlivem na vybrané cílové skupiny, posílení spolupráce s jinými MAS do úrovně společných projektů.

S ohledem na existující významné externí vlivy lze míru implementace přístupu LEADER hodnotit ve stupnici od 1 (☺) do 5 (☹) **zámkou 2.**

⁵³ <http://www.zelene-centrum.cz/>

4.4 Do jaké míry přispěla implementace přístupu LEADER ke zlepšení místní správy?

Hodnocení se zaměřuje na dopad implementace přístupu LEADER (aktivity MAS a realizace SPL) na kvalitu místní správy.

Jaké aktivity MAS prováděla za účelem animace resp. propagace SPL⁵⁴?

Za účelem animace resp. propagace SPL MAS realizovala opatření v rovině poskytování informací o území a místní rozvojové strategií (31 opatření za období) a propagačními akcemi (26 aktivit za období) a to zejména:

- Vydáváním informačních a propagačních materiálů, výročních zpráv o realizaci SPL a zpravodaje (elektronická /nebo tištěná verze)
- Články v místních zpravodajích a periodikách
- Účastí a propagací SPL na akcích a setkáních místních aktérů
- Individuální konzultace a setkání se zástupci místní samosprávy
- organizování (spoluorganizování) aktivit prezentace příkladů dobré praxe, inovací
- účastí a propagací SPL na akcích nadregionálního významu (LeaderFest, Země Živitelka, Konference venkov)
- webové stránky MAS
- školení pro žadatele a příjemce

Jak byla prováděna podpora potenciálních příjemců?

Podpora potenciálních příjemců probíhala formou individuálních a hromadných aktivit. Zaměstnanci MAS poskytovali průběžně konzultace v oblasti možností podpory i přípravy projektů a to jak písemně, tak i osobně. V návaznosti na vyhlášené výzvy probíhaly školení pro žadatele a příjemce (minimálně jedno školení u výzvy). Potenciál možných příjemců byl dále podporován pořádáním (nebo spolupořádáním) konferencí, exkurzí a studijních cest, odborných seminářů či aktivit předávání příkladů dobré praxe. Za celé období lze nalézt v průměru minimálně jednu aktivitu tohoto typu ročně. V této oblasti bylo omezujícím faktorem velká rozloha území ve srovnání s menšími MAS.

Jaké efekty má implementace přístupu LEADER a existence MAS v místní správě?

⁵⁴ Vyjma povinných aktivit uvedených v Pravidlech MAS tj. vyhlášení výzvy, příjem žádosti o dotaci, administrativní kontrola a kontrola přijatelnosti, výběr projektů, podpora konečných žadatelů v průběhu realizace projektu, kontrola žádosti o proplacení atd.

Z neformálních diskusí, rozhovorů s místními aktéry vzešly zejména následující efekty:

- Dostupnost místních odborníků (zaměstnanců MAS) na rozvoj venkova. Benefitem je zejména místní znalost odborníků a možnosti systematické práce. Tento efekt je možno ještě dále posilovat a rozvíjet.
- Urychlení obnovy a rozvoje venkova a obcí efektivním využitím externích zdrojů v souladu s místními potřebami tj. možnost rozhodování místních aktérů o podpoře místních projektů.
- Přiblížení a usnadnění čerpání dotací pro malé obce a subjekty a tímto posílení absorpčních kapacit území.
- Vytvořením platformy pro setkávání a spolupráci místních aktérů s důrazem na propojování různých odvětví i pěti mikroregionů Pobeskydí.
- Spolupráce MAS s dalšími institucemi zabývajícími se různými aspekty rozvoje venkova a posílení institucionálního prostředí (svazky obcí a jejich servisní organizace, Škola obnovy venkova v Třanovicích, specializované organizace v oblasti energetiky, projektové činnosti, investorsko-inženýrské činnosti, výběrová řízení). Toto institucionální prostředí se rozvíjelo zejména v návaznosti na Venkovskou podnikatelskou zónu v Třanovicích a postupně svou působnost rozšiřuje do dalších obcí. Tento efekt lze dále posilovat a rozvíjet.
- Zvýšení zájmu o strategické a komunitní plánování a to ve dvou rovinách. V první řadě nutnosti společného plánování při tvorbě strategie místního rozvoje a v druhé řadě preferováním projektů navazujících na strategické plánování.
- Posílení využívání tradičního partnerství a zapojování veřejnosti (obec – škola – spolky – církev – místní podnikatelé) při přípravě a realizaci projektů zapříčiněno rovněž preferováním projektů.
- Implementace další principů LEADER – integrované a víceodvětvové akce, inovace se na úrovni místní správy prosazují pomalu a MAS neměla možnost tyto aktivity více podporovat s ohledem na omezené možnosti alokace jak na jednotlivé projekty tak na celou MAS.

Jak podpora podnítila zapojení veřejnosti?

Při přípravě projektů byla veřejnost zapojena zejména u projektů obcí a to formou veřejného projednání či společných setkání obce s dotčenou veřejností, vycházející z tradičního zapojování veřejnosti a partnerství na venkově (obec – škola – spolky – církev – místní podnikatelé).

Potenciál pro zvýšení zapojení veřejnosti představují zejména projekty fiche č. 1 zaměřené na občanskou vybavenost. Jedná se o 17 projektů, které zkvalitňují či vytvářejí prostor pro setkávání obyvatel v 17 obcích Pobeskydí (společenská a kulturní centra, klubovny, sportoviště, dětská hřiště).

Vnitřní a vnější vlivy

Externími vlivy jsou zejména celostátní aktivity směřující ke zkvalitnění veřejné správy, zvyšování nároků a povinnosti v přenesené působnosti obcí, omezené vlastní zdroje (finanční i personální) obcí na rozvoj a s tím související velká závislost na dotacích.

SHRNUTÍ

Implementace přístupu LEADER přispěla k zlepšení místní správy zejména těmito způsoby (v pořadí dle míry přínosu):

- Animaci resp. propagaci SPL s akcentem na individuální přístup a setkání se zástupci místní samosprávy (velmi dobře)
- Posílením institucionálního zajištění strategického a projektového řízení (velmi dobře)
- Zvýšením absorpční kapacity území pro čerpání dotací a využívání externích zdrojů (velmi dobře)
- Vytvořením platformy pro setkávání a spolupráci místních aktérů (velmi dobře)
- Obnovou a rozvojem tradičního zapojování veřejnosti a partnerství na venkově (dobře)

Prostor pro další zlepšení lze spatřovat v rozvoji animačních aktivit zj. prezentování dobré praxe, inovací, přiblížení animačních aktivit na úrovni jednotlivých mikroregionů a obcí (většina aktivit byla realizována v sídle MAS), v rozvoji systematické spolupráce s místními institucemi zabývajícími se rozvojem venkova.

S ohledem na existující významné externí vlivy lze přínos implementace přístupů LEADER ke zlepšení místní správy hodnotit ve stupnici od 1 (☺) do 5 (☹) **známkou 2.**

4.5 Jaký je skutečný přínos a potřeba realizovaných projektů konečných žadatelů?

29

Hodnocení se zaměřuje na vnímání potřeby a přínosu v různých pohledech a v různých fázích realizace SPL resp. projektu.

Jaký je finanční dopad podpory pro území?

Jak již bylo uvedeno v kap. 4.2 alokace na MAS cca 95 mil. Kč tj. cca 12 mil. ročně⁵⁵ ve srovnání s průměrnými ročními investičními výdaji obcí Pobeskydí ve výši cca 500 mil. Kč představuje pouze zlomek finančních zdrojů využitých v území. Přínos podpory (přes MAS) představuje cca 2 % investičních výdajů území (při zanedbání výdajů jiných typu subjektů). Z tohoto pohledu je finanční dopad podpory pro území minimální a nevýznamný.

O podporu jakých projektů byl při příjmu žádosti největší zájem?

Vysoký zájem výrazně převyšující možnosti alokace MAS byl zaznamenán u většiny fichí (viz následující tabulka).

⁵⁵ Počítáno zpro období 2008 až 2014; částka zahrnuje alokaci na režijní výdaje MAS (IV.1.1),

Tabulka 9: Zájem o podporu v jednotlivých Fichích k 30. 6. 2015

Číslo fiche	Podíl podaných žádostí ke schváleným žádostem	
	dle počtu žádosti	dle požadované dotace
1	273 %	269 %
2	227 %	214 %
3	209 %	172 %
4	122 %	134 %
5	237 %	228 %
Celkem	237 %	231 %

Největší zájem o podporu byl u Fiche č. 1 Občanská vybavenost, ve které nebylo schváleno k podpoře 64 žádosti ze 101 podaných žádostí. Nejnižší zájem byl zaznamenán u Fiche č. 4 Cestovní ruch, ve které nebyly schváleny k podpoře 2 žádosti z 11 přijatých žádostí. Zájem o podporu ve Fichích č. 3 Rozvoj zemědělského podnikání a č. 4 Cestovní ruch vzrostl v druhé polovině období. Z pohledu žadatelů největší zájem o podporu byl ze strany obcí a dobrovolných svazků obcí (154 podaných žádostí) a dále zemědělských podnikatelů (50 podaných žádostí). Ostatní subjekty představují společně méně než 20 % žadatelů (nezemědělské subjekty 9 podaných žádostí, církevní organizace 20 podaných žádostí, jiné neziskové organizace 16 podaných žádostí).

Vysoký zájem ve všech fichích a významný zájem od obcí a svazků obcí lze interpretovat jako velmi významnou potřebnost realizovaných projektů konečných žadatelů.

Jak byly potřeba a přínos projektů hodnoceny výběrovou komisí⁵⁶?

Pro hodnocení potřeby projektů byly stanoveny (od 3 výzvy) indikátory zaměřené na hodnocení potřeby realizace projektu z hlediska udržitelného rozvoje životního prostředí, infrastruktury, místní společnosti, hospodářství. U podpořených projektů byla potřebnost vyhodnocena jako velmi vysoká potřebnost u 11 projektů (90 až 100 % bodového maxima), vysoká potřebnost u 23 projektů (75 až 89 % bodového maxima), střední potřebnost u 35 projektů (50 až 74 % bodového maxima), nízká potřebnost u 6 projektů (30 až 49 % bodového maxima). 27 projektů nebylo z tohoto pohledu hodnoceno.

Specifickým preferenčním kritériem bylo „Projekt řeší kulturní dědictví v havarijním stavu či v bezprostředním ohrožení. Toto kritérium bylo využito pouze u fiche č. 2 a u dvou výzev.

⁵⁶ Zvláštní orgán MAS složený se zástupců členů MAS a místních aktérů, který vybíral projekty k podpoře bodování dle předem stanovených preferenčních kritérií.

Přínos projektu byl hodnocen různorodými pomocnými preferenčními kritérii, která byla v průběhu období různě využívána. Zejména se jednalo o hodnocení přínosu z pohledu efektivity a vlivu na životní prostředí např.:

- Víceúčelovost řešeného zařízení (přínos z pohledu efektivity)
- Význam pro obyvatele či území více obcí (přínos z pohledu efektivity)
- Využívání existující stavby/stavby (přínos z pohledu vlivu na životní prostředí)
- Využívání obnovitelných zdrojů energií (přínos z pohledu vlivu na životní prostředí)

V souhrnu hodnotící komise považovala většinu podpořených projektů za velmi potřebnou a přínosnou a hodnotila přínos a potřebu realizovaných projektů jako významnou.

Jaký je přínos projektů pro další rozvoj realizátora/provozovatele projektu?

Tato otázka byla předmětem hodnocení respondentů v rámci dotazníkového šetření. 75 %⁵⁷ respondentů považuje přínos projektu pro další rozvoj subjektu jako významný. 8 %⁵⁸ respondentů jej považuje za klíčový, 12,5 %⁵⁹ za doplňkový a 6 % za zanedbatelný.

Pro další rozvoj provozovatele výsledků je možno přínos projektu hodnotit jako významný.

Jaký je přínos projektů pro rozvoj obce/okolních obcí/Pobeskydí (obyvatelstva)?

Význam projektu pro více obcí byl hodnocen u 90 podpořených projektů z toho:

- u 25 projektů byl význam hodnocen jako velmi vysoký (90 až 100 % bodového maxima)
- u 29 projektů byl význam hodnocen jako vysoký (75 až 89 % bodového maxima)
- u 23 projektů byl význam hodnocen jako částečný (50 až 74 % bodového maxima)
- u 5 projektů byl význam hodnocen jako minimálně (30 až 49 % bodového maxima)
- u 8 projektů byl význam hodnocen jako neexistující či zanedbatelný (pod 30 % bodového maxima)

Z analýzy plyne, že velká část podpořených projektů byla hodnocena s významem pro více obcí.

Respondenti nejčastěji hodnotí přínos projektu za významné z pohledu dalšího rozvoje obce (59 %) za doplňkové (44 %) ⁶⁰ a významné (33,8 %) ⁶¹ z pohledu další rozvoje obce a okolních obcí, za zanedbatelné a doplňkové (59 %) ⁶² z pohledu další rozvoje Pobeskydí.

Projekty měly význam zejména pro území jedné obce nebo okolních obcí. Téměř žádné projekty neměly význam pro celé území Pobeskydí. Územní dopad projektů byl zejména lokální či mikroregionální.

⁵⁷ 70 % - dotazníkové šetření v polovině období; 78 % - dotazníkové šetření na konci období

⁵⁸ 6 % - dotazníkové šetření v polovině období; 9 % - dotazníkové šetření na konci období

⁵⁹ 12 % - dotazníkové šetření v polovině období; 13 % - dotazníkové šetření na konci období

⁶⁰ 47 % - dotazníkové šetření v polovině období; 42 % - dotazníkové šetření na konci období

⁶¹ 35 % - dotazníkové šetření v polovině období; 33 % - dotazníkové šetření na konci období

⁶² 65 % - dotazníkové šetření v polovině období; 55 % - dotazníkové šetření na konci období

Jaké jsou hlavní přínosy projektů?

Velká část respondentů (48,7 %) ⁶³ považují za hlavní přínos projektů zkvalitnění již poskytovaných služeb (výrobků) pro obyvatele. 9,1 % ⁶⁴ respondentů vidí hlavní přínos v udržení poskytování služeb (výrobků) pro obyvatele. Hlavním přínosem projektu vnímá v nabídce nové služby či nového výrobku pro obyvatele 4,7 % ⁶⁵ respondentů. 7,2 % ⁶⁶ respondentů hodnotí za hlavní přínos projektu rozšíření podnikatelské činnosti o další činnost nebo činnosti. Stejný podíl respondentů vidí jiné hlavní přínosy. 23 % ⁶⁷ respondentů na tuto otázku neodpovědělo.

Největší přínosy realizovaných projektů respondenti viděli v mnoha různorodých oblastech. Podnikatelské subjekty oceňovaly zvýšení produktivity a rentability práce, diverzifikaci příjmů, rozšíření podnikatelského portfolia, zvýšení konkurenceschopnosti a zlepšení pracovních podmínek zaměstnanců. Mezi jinými přínosy zrealizovaných projektů respondenti uváděli zkvalitnění sociální a dopravní infrastruktury, zvýšení bezpečnosti, zkrášlení vzhledu obce a vyřešení nedostatečné kapacity ve vzdělávání.

Jak je hodnocena příjemci dotace potřeba projektu zpětně?

V rámci dotazníkového šetření byli respondenti vyzváni k zpětnému zhodnocení potřeby projektu. V první otázce odpovídali, zda realizace projektu byla nutná a zda by projekt realizovali s přihlédnutím na skutečné dopady a přínosy projektu, názor veřejnosti na tento projekt, výši skutečných výdajů a provozních nákladů, současný a budoucí vývoj provozovatele/příjemce. Většina (83,7 %) ⁶⁸ respondentů odpověděla, rozhodně ano. 9,1 % ⁶⁹ respondentů přikláněli se k odpovědi „snad ano“. Žádný respondent neodpověděl záporně a 7,3 % ⁷⁰ respondentů na otázku neodpovědělo.

67,4 % ⁷¹ respondentů považují realizaci projektu nakolik důležitou, že by jej realizovali i bez dotací. 9,6 % ⁷² respondentů připouští realizaci projektu za důležitou, ale bez dotace by jej nerealizovali. 7,2 % ⁷³ respondentů by zpětně od realizace projektu ustoupila.

SHRNUTÍ

Skutečný přínos a potřeba realizovaných projektů konečných žadatelů, lze zhodnotit následovně

- z pohledu finančního dopadu podpory pro území jako nevýznamné - dostatečně

⁶³ 59 % - dotazníkové šetření v polovině období; 42 % - dotazníkové šetření na konci období

⁶⁴ 0 % - dotazníkové šetření v polovině období; 15 % - dotazníkové šetření na konci období

⁶⁵ 12 % - dotazníkové šetření v polovině období; 0 % - dotazníkové šetření na konci období

⁶⁶ 6 % - dotazníkové šetření v polovině období; 8 % - dotazníkové šetření na konci období

⁶⁷ 17 % - dotazníkové šetření v polovině období; 27 % - dotazníkové šetření na konci období

⁶⁸ 100 % - dotazníkové šetření v polovině období; 73 % - dotazníkové šetření na konci období

⁶⁹ 0 % - dotazníkové šetření v polovině období; 15 % - dotazníkové šetření na konci období

⁷⁰ 0 % - dotazníkové šetření v polovině období; 12 % - dotazníkové šetření na konci období

⁷¹ 65 % - dotazníkové šetření v polovině období; 69 % - dotazníkové šetření na konci období

⁷² 12 % - dotazníkové šetření v polovině období; 8 % - dotazníkové šetření na konci období

⁷³ 6 % - dotazníkové šetření v polovině období; 8 % - dotazníkové šetření na konci období

- z pohledu zájmu o podporu zejména ze strany obcí a svazku obcí jako velmi významné - výborně
- z pohledu hodnocení přínosu a potřebnosti výběrovou komisí jako významné - velmi dobře
- z pohledu přínosu projektů pro další rozvoj provozovatele výsledků/výstupů projektu jako významný - velmi dobře
- z pohledu přínosu projektů pro území jako lokální či mikroregionální - dobře
- z pohledu hlavního přínosu projektů jako zachování či zkvalitňování existujících služeb a výrobků pro obyvatele (malý přínos na zavádění nových služeb a výrobků pro obyvatele či rozšiřování podnikatelské činnosti) - dobře

Prostor pro další zlepšení lze spatřovat v posílení hodnocení efektivity a potřebnosti s ohledem na skutečné potřeby a problémy, ve zkvalitnění přípravy projektů a zhodnocení přínosů projektu pro další rozvoj realizátora, vyhledávání a podporou přípravy projektů s větším územním dopadem, podpoře projektů zaměřených na zavádění nových služeb a výrobků určených pro obyvatele a projektů diverzifikující podnikatelskou činnost realizátora.

Jednoznačnou potřebou do budoucna je posílení významu metody LEADER v regionální rozvoji a dotační politice ČR.

S ohledem na existující významné externí vlivy lze přínos implementace přístupů LEADER ke zlepšení místní správy hodnotit ve stupnici od 1 (☺) do 5 (☹) **známkou 2-3**.

5 Závěry a doporučení

5.1 Vhodnost nastavení fichí a indikátorů

Vhodnost nastavení fichí a indikátorů je hodnocena zejména z pohledu souladu použitých monitorovacích indikátorů se sledovanými prioritami a cíli, rovnováhy mezi Fichemi dle SPL. Je hodnoceno, zda monitorovací indikátory byly zvoleny vhodně a zda mají dostatečnou vypovídací hodnotu, zda fiche byly nastaveny tak, aby přispívaly k dosažení stanovených cílů a zda byly využívány tak, jak bylo nastaveno v SPL.

Priority, opatření a cíle pro celé území v působnosti MAS Pobeskydí jsou komplexně stanoveny v integrované strategii území „Strategie rozvoje Pobeskydí“. Do SPL byly převzaty pouze ty, u kterých lze nejlépe uplatnit metodu Leader a které lze podpořit z Programu rozvoje venkova, osy IV s přihlédnutím ke konkrétním podmínkám v území a alokaci finančních prostředků na MAS. Priority a cíle SPL (viz Strategický plán LEADER MAS Pobeskydí, kap. 6) byly transformovány do jednotlivých fichí a cíle transformovány do cílů fichí. Ve fichích jsou uvedena kritéria pro monitoring a hodnocení stanovená MAS, která plně korespondují s monitorovacími indikátory uvedenými v bodě 3.2, jsou plně v souladu s cíli jednotlivých fichí a naplňují cíle a priority uvedené v SPL. Rozdělení alokace mezi

fiche nebylo v SPL nastaveno rovnoměrně a vycházelo s předpokládané potřebnosti a finanční náročnosti projektů v jednotlivých fichích/oblastech.

Fiche byly využívány tak, jak bylo nastaveno v SPL aktualizovaném po střednědobém hodnocení (viz kap. 2.2). Při rozdělování roční alokace na fiche byl vždy brán zřetel na rozdělení uvedené v SPL. Nastavení fichí lze hodnotit jako velmi dobré z pohledu, jak přispívaly k dosažení stanovených cílů. Naplnění cílů je hodnoceno jako velmi dobré.

Monitorovací indikátory byly nastaveny jako výstupové a zachycovaly zejména počet realizovaných projektů či projektem řešených zařízení, staveb, ploch, technologií apod. Cílové hodnoty byly dosaženy a došlo k jejich výraznému překročení, zapříčiněno zejména nemožností přesně určit (s ohledem na neznámou výši celkové alokace na období) výši alokace na projekt. Stanovené indikátory lze hodnotit jako základní indikátory. Pro zvýšení jejich vypovídací hodnoty by bylo vhodné je doplnit o některé dílčí indikátory výstupů např. délka komunikací, počet osob využívajících zkvalitněné služby, počet opatření ke zvýšení bezpečnosti apod. Zcela chybělo nastavení indikátorů výsledků a dopadů, které by lépe ohodnotili naplnění cílů a dopady podpory na rozvoj území.

5.2 Míra dosažení cílů

V této kapitole je hodnoceno, do jaké míry přispěla podpora k dosažení stanovených cílů.

Hlavní cíle SPL byly převzaty z integrované strategie území (Strategie rozvoje Pobeskydí z roku 2007). Jedná se o následujících 7 cílů, k jejich naplňování přispívaly realizované fiche.

- Vytvořit podmínky pro rozvoj bydlení a kvalitu bydlení v regionu (fiche č. 1 a 5)
- Doplnit a zkvalitnit síť sociální infrastruktury (fiche č. 1)
- Rozvinout občanskou společnost a obnovit tradice života na vesnici (fiche č. 1 a 2)
- Zlepšit podmínky pro podnikání v regionu (fiche č. 3 a 4)
- Modernizovat a rekonstruovat dopravní sítě a omezovat negativní vlivy dopravy (fiche č. 5)
- Rozšiřovat a modernizovat vodohospodářskou infrastrukturu a optimalizovat odpadové hospodářství (fiche č. 5)
- Zlepšení celkového vzhledu obcí a zvýšení jejich atraktivity pro návštěvníky a obyvatele (fiche č. 5)

Míra dosažení jednotlivých cílů s ohledem na omezenou výši alokace na MAS (ve srovnání s reálnou potřebností investic území) byla zhodnocena velmi dobře až výborně. Pouze cíl „rozšiřovat a modernizovat vodohospodářskou infrastrukturu a optimalizovat odpadové hospodářství“ nebyl naplněn.⁷⁴ Důvodem je omezené spektrum podporovaných projektů z oblasti odpadového hospodářství, vysoké finanční nároky projektů vodohospodářské infrastruktury, které výrazně převyšovaly maximálně možnou výši 2 mil. Kč celkových způsobilých výdajů na jeden projekt. Žádosti o dotaci na tyto typy projektů nebyly předkládány.

⁷⁴ Naplnění tohoto cíle mimo podporu bylo realizováno zejména z Operačního programu Životní prostředí.

Podrobnější rozbor dosažení cílů zahrnující zejména počty realizovaných projektů, finanční částky dotací, celkové výdaje zrealizovaných projektů a monitorovací indikátory je obsahem Monitorovací zprávy o realizaci Strategického plánu LEADER MAS Pobeskydí k 30. červnu 2015.

5.3 Doporučení na základě výsledku hodnocení

Na základě hodnocení vzešlo několik doporučení pro budoucí období. V oblasti zaměstnanosti a místního hospodářství lze doporučit rozšíření podpory na širší okruh podnikatelské činnosti zejména nezemědělské, podporování zavádění nových služeb a nové produkce a preferování podnikatelských subjektů – zaměstnavatelů a větší preferování projektů vytvářející pracovních místa.

V oblasti životních podmínek místních obyvatel a sociální infrastruktury je vhodné rozvíjet projekty řešící problémy komplexně a navazující na další aktivity (investičního a neinvestičního charakteru).

Uplatňování přístupu LEADER lze zlepšit posilováním principů na nejnižší úrovni např. zkvalitněním strategického řízení na úrovni mikroregionů, zaváděním nových metod zapojování veřejnosti a posílením víceodvětvového přístupu, prezentací příkladů dobré praxe a podporou zavádění inovací. Na úrovni MAS lze zkvalitnit a zobjektivnit hodnocení projektů s inovativním a víceodvětvovým přístupem a vlivem na vybrané cílové skupiny, rozvíjet spolupráci s jinými MAS na úroveň společných projektů.

Celkové hodnocení: velmi dobře

Přílohy:

1. Výsledky dotazníkového šetření k ex post hodnocení Strategického plánu LEADER MAS Pobeskydí
2. Monitorovací zpráva o realizaci Strategického plánu LEADER MAS Pobeskydí k 30. červnu 2015

Zpracování a schválení:

Datum dokončení dokumentu: 16. 12. 2015

Zpracovali: Ing. Krystyna Nováková, RNDr. Pavel Žiška

Schválili: Ing. Dana Nováková (předsedkyně), Ing. Jaroslav Votýpka (místopředseda)

